

Naše ljudske knjižnice.

(Konec.)

V glavnem ločimo knjige v dve veliki skupini: leposlovne in poučne v najširšem pomenu besede. Delivna črta med obema skupinama se ne nahaja na sredi, marveč zavzema prva skupina neprijemno večji obseg kakor druga. Že iz tega je razvidno, kako velik pomen ima leposlovje za dobro ljudsko knjižnico in kako velika pažnja mu pristaja. »Dejstvo je, da je lepa knjiga neskončno važen činitelj za kulturo kakega naroda. Poslanka je, ki govori tisočerim in jim očišča duše in srca. Lepa knjiga je odlesk vrlega, krepostnega naroda, grda knjiga, šund je odmev skvarjenega naroda. Ker pa grde knjige ni mogoče popolnoma preprediti in ko tudi vsaka lepa knjiga ni za vsakega, je dolžnost vzgoje, da skrbno čuva nad onimi, ki niso še dozoreli in jih očuva otrovanja po knjigi.

Leposlovje noče podajati strokovnega znanja, poslanstvo lepe knjige je marveč kulturno. Njen svet je človeško srce, notranji človek, njegova duša in duševnost, boji, zmage in padci, trpljenje in veselje, ljubezen in sovraštvo. Vsaka lepa knjiga se sodi po življenskih vrednotah, ki jih hrani v sebi. Graditi mora na notranjem človeku in ga osvobodjati od vsega, kar ga tlačí in duši v vsakdanjem življenju. Lepa knjiga nam predstavlja lepoto, ne da bi imela naravnost namen učiti in vzgajati, pa ravno zato najbolj vzgaja in uči. Razumljivo je, da čitanje takih del ni ravno tako lahko, kakor bi sodili na prvi pogled. In ravno tu vstaja

za knjižničarja važna naloga, da priuči ljudi tudi na težja dela in jih odvraca od čisto zabavnega slovstva, ki hoče samo snovno s čudovitimi dogodki in zapletljaji zabavati čitatelja in mu vsled tega otruje zdravo domišljijo, ne nudi mu pa ničesar stvarnega.

Iz povedanega se že da približno posneti, kakšne leposlovne knjige spadajo v naše knjižnice in kakšne ne. Sčasoma se bomo mogli v tej prevažni stvari v »Vestniku« še kaj pomeniti. Vse priporočljivo pa seveda ni za povsod. V pre mnogih slučajih so odločilne krajevne razmere.

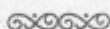
Drugo veliko skupino v knjižnici tvorijo knjige poučne vsebine. Ako je izbira pripravnih leposlovnih del že težka, se ta težava še poveča pri poučnih knjigah, predvsem zato, ker imamo tu razmeroma prav malo stvari, ki bi v vsakem oziru ustrezale svojemu namenu. To je tudi eden izmed vzrokov, da se ljudje ne poslužujejo poučnih knjig v taki meri kakor bi bilo to zaželjeno. Knjige te skupine naj bodo po svoji vsebini kar mogoče mnogovrstne, tako da more dobiti vsak izposojevalec knjigo, ki jo želi. Nekaj knjig te vrste je takih, da jih mora imeti vsaka naša knjižnica.

Predvsem ne smemo pozabiti na par knjig etične in verske vsebine in pa nekaj apologetičnih knjig; sem bi lahko šteli tudi spise vzgojne vsebine; ne spadajo pa v knjižnico molitveniki. Važno mesto zavzemajo knjige sociološke, dr-

žavoznanske, narodnogospodarske, politične in pravne vsebine. Ravnotako ne sme manjkati zgodovinskih, predvsem iz jugoslovanske zgodovine, zemlje-, narodo- in potopisnih del. Ljudje jih prav radi prebirajo in imajo od njih mnogo koristi. Naslednja skupina naj bi se tikala zdravstva in alkoholnega vprašanja, ki zasluži vso pažnjo naših knjižničarjev. Pozabiti pa ne smemo tudi na knjige iz slovstvene zgodovine, umetnosti, glasbe, životopisja in sličnega. Važen je prirodoepis, važna tehnika, obrt, trgovina. In končno stanovske knjige: kmetijske, gospodinjske itd.

Toliko naj bi zadostovalo v splošnem glede izbire pripravnih knjig. Za konec še par besed knjižničarjem glede izposojevanje. Lj. knjižnica je vzgojna naprava. Njen bistveni namen in pomen leži v tem, da vzgaja ljudi est-

etično in npravno; šele v drugi vrsti je važna zaradi praktičnega znanja, ki ga nudi ljudem. Največjega pomena je torej, da dobi čitatelj v roko knjigo, ki ga res vzgaja oz. npravno dviga, ne pa nasprotno. Knjižnica je vzgojna naprava in knjižničar pravi ljudski vzgojitelj, ki mora voditi izposojevanje knjig tako, da knjižnica res ustreza svojemu namenu. To so velevažne, pa tudi težke stvari, o katerih pri večjih narodih mnogo, mnogo pišejo in govorijo in iščejo pota, kako bi vprašanje povsem zadovoljivo rešili. Za naše razmere in stanje stvari pri nas, moremo edino prositi gg. duhovnike, učitelje in druge inteligente. Naj se zavzamejo kar mogoče za naše knjižnice, naj pomagajo pri njihovi izpopolnitvi in vodstvu in naj dajejo primernih nasvetov manj izobraženim knjižničarjem.

Dr. Debevec:

Društveni govornik.

Skoro vsakega člana naših organizacij zadene zdaj pa zdaj dolžnost, da mora vstati in govoriti, bodisi da kratko pozdravi svoje ali bratsko društvo, bodisi da je govor na sporedu, in zato mora povedati kaj več in kaj jedrnatega. Vobče se Slovencem očita, da ne znajo dobro govoriti. Vse drugače teče jezik Hrvatom, pri katerih je skoro vsakdo rojen govornik. Pri Hrvatih je namreč starodavna navada, da v veselju družbi mora vsak govoriti. Od mladih nog se tako navadijo, ker imajo že kot otroci priliko slišati veliko šaljivih in resnih govorov, in to jim ostane v krvi, s tem pridobijo, da jezik gladko teče in to je veliko.

Kadar moraš nastopiti kot govornik naredi govor sam, taki govori so namreč najbolj zanimivi. Morda začudeno gledaš in praviš: Kaj? Jaz naj bi govoril? Še nikoli nisem, kako naj govorim? kako naj začnem. Začeti je treba, to je počelo vsega. Takoj se je treba odločiti ali bo moj govor samo kratek nagovor ali pozdrav ali daljši govor.

Kako sestaviš sam kratek nagovor ali pozdrav?

V »Orlovstvu« bereš stavek: Učiti se moramo pri Kristusu, največjem organizatorju in ljudskem vzgojitelju. Kako je govoril On? Največkrat je rabil kako primerno prisposodbo * iz vsakdanjega življenja. Nebeško kraljestvo je podobno sejavcu, semenu, ki pade na skalo, med trnje, na rodno zemljo, gorčičnemu zrnu, ki zraste v veliko drevo, kvasu, zakladu, zakopanemu v njivi itd. Delaj tudi ti podobno. Recimo, tvoje sosedno društvo slavi svojo 25-letnico, odkar je ustanovljeno. Tvoje društvo ti je naročilo, da tam pozdraviš. Premalo bi bilo, ako bi vstal in samo tri besede rekel: »V imenu našega bratskega društva vam čestitam k 25 letnici in vas pristrčno pozdravljam!« To je premalo, da bo nekaj jedra, zato naredi primeru ali prisposodbo n. pr.: Pred 25 leti se je nekje na vasi rodilo dete. Eni so se rojstva veselili drugi so pa detetu po življenju stregli. Revno je bilo to dete. Še zibelke ni imelo svoje. Otrok je imel v

začetku razne bolezni, vse je srečno premagal. Nekaj je Bog tako dal, nekaj so pripomogli drugi. Iz otroka je postal fant, začel je telovaditi, peti, tamburati, začel je igrati na odru. Glejte to je vaše društvo. Itd.

Ali:

Pred 25 leti ste usadili drevesce: v začetku je bilo šibko, viharji so grozili, da ga uničijo, gosenice in drug mrčes je bil tudi nevaren, toda to drevesce ste varovali vi z vso skrbjo. Zemlja je bila dobra, opora (cerkev) je drevesce podpirala in danes je drevo močno. Itd.

Ali:

Pod našo vasjo teče potok, ki žene žago in mlin. Kako je nastal? Deževne kapljice so padle na liste dreves, slabotne so bile, pa so padle v zemljo; v zemlji so se združile v studenček, iz več studenčkov se je razvil potok, ki ima moč... pred 25 leti ste se združili vi, ustanovili ste društvo, ki je danes močno... Itd.

Kako sestaviš kratek nagovor o časopisju?

Vzemimo, da moraš govoriti o časopisju pa nimaš časa, da bi se pripravil. Premisli zopet, čemu je časopis in komu je podoben. Zopet lahko rečeš: časopis je kakor njiva. Že slovenska uganka pravi: bela njiva črna ral, moder mož jo je oral! Res včasih orje moder mož, včasih pa tudi hudoben človek. V brazdo daje dobro ali slabo seme, in tako raste na njivah dobro žito ali plevel. Itd.

Ali:

Časopisje je kakor črna vojska. Črna vojska domovino brani ali jo uničuje. V črni vojski je neznansko dosti vojakov. Tudi v časopisih je dosti črk majhnih in velikih, ena sama velika črka zase nič ne premore, vse skupaj pa ogromno. Časopisje je velesila... Itd.

Ali:

Nespametna riba hlastne in požre vabo, ki se ji zdi dobra, sladka, prijetna, s tem pa je izgubljena, ker je tudi trnek požrla... Slabo časopisje piše med drugimi rečmi, ki so koristne tudi take, ki ugajajo človeškemu strastem, s tem bravca dan za dnem omamljajo: kdor požira

také novice, take spise, je s tem ujet duševno, nesvoboden suženj strastem.

Ali:

Dobra knjiga je kakor dober prijatelj: dober prijatelj nas v vsaki uri rad posluša, nam prav svetuje, nas svari če je treba, in nas tolaži in uči... itd. Nasprotno pa deluje slaba knjiga.

Tako sem ti naštel nekaj primerov, različne vrednosti, sam jih lahko najdeš, če si le nekoliko hočeš glavo ubijati, morda veliko boljših. Vzemimo še tretji slučaj:

Kako sestaviš kratek poslovní nagovor?

Društvenik odhaja iz kraja, društvo mu priredi poslovilen večer. Tedaj je spet prilika, da vsak zastopnik odsekov kaj kratkega spregovori. Zopet bo seveda najlažje, če si zamislite prisposodbe. Lahko rečeš: jeseni se ptice selivke selijo iz naših krajev v toplejše južne... nekam otožno gledamo za njimi in marsikdo jih na tihem blagruje, ker bodo morda na toplem tam doli, pri nas pa bo mraz... Itd.

Ali:

Včasih se zgodi, da katera izmed ptic omaga, in jo vidimo kako sama žalostno skaklja in toži za tovarišicami, ki so odletele... Simon Gregorčič ima neko pesem: Zaostali ptič. Nocoj imamo narobe slučaj: ti tovariš odhajaš od nas in mi smo zaostali ptiči, ki bomo žalovali za teboj... Itd.

Ali:

Ob vesoljnem potopu je Noe izpustil iz ladje krokarja, ki pa se ni vrnil, nato je spustil goloba, ki se je vrnil z oljkovo vejico v kljunu. Naše društvo je tak Noe, ki danes izpušča tebe, tovariš v daljni svet; ne boš krokar, o tem smo prepričani, ampak golob, ki se bo z veseljem vrnil v društvo, ko se povrneš zopet v naš kraj... Itd.

Spomnimo se še ene prilike, pri kateri naj bi vsak član društva napravil kratek nagovor. Član se bo oženil in društvo mu priredi poslovilen večer, zopet je nešteto lepih primer, ki se lahko porabijo. Znana je pripovedka o treh bratih, ki so šli, da bi zakleto kraljičino osvobodili; prvima dvema se ni posrečilo, ker nista bila dobrega srca. Naj-

mlajšemu se pa je posrečilo, ker je bil usmiljenega srca. Ko je namreč na potu počival, so ga mravlje prosile kruha, in on ga je dal. Čebele so bile po nesreči popadale v vodo in so ga prosile, naj jih reši, in jih je. V jezeru okoli gradu so plavale utve, ki so gagale proti njemu in ga prosile kruha in ga jim je dal. Grad je čuvala grda starka, ki je naložila mladeniču težko delo: dva mernika pšenice in rži naj bi se še tisto noč odbralo drugo od druge, če ne, gorje mu! Pa mravlje so mu pomagale in delo je bilo storjeno. Potem je starka vrgla zlate ključe v jezero, da naj jih dobi ven, če ne, gorje mu! In utve so mu jih prinesle. Slednjič mu je starka pripeljala tri devojke vse zagnjene: ena je bila dobra, dve hudobni. Naj izbere: če izbere hudobno, gorje mu! Pa so pribrenčale čebele in pokazale dobro. Dobil je nevesto in je bil srečen. Tako si bil ti prijatelj dobrega srca: pomagal si v društvu kjerkoli je bilo treba... in dobil si nevesto... želimo ti vsjo srečo!

Ali:

Zgodi se včasih, da gredo hribolazci na goro, veselo prepevajo in vriskajo. Kar eden izmed njih zagleda planinsko cvetko. Oko mu gre le za njo, loči se od družbe, ne miruje, dokler planinske rože ne dobi... tako smo skupaj veselo živeli, a ti prijatelj, si zagledal planinsko rožo... in danes kličemo tebi in tvoji nevesti: Ohrani Bog te v cvetju, planinska roža ti!

Ali:

Čitamo, da je neki slaven pevec potem, ko se je oženil, prošnjo prijateljske družbe, da bi še pel, odklonil z razlogom, češ: saj tudi slavec neha peti, ko si je zgradil gnezdo. Ti, prijatelj, si našel gnezdo, čestitamo ti... Vendar pa te prosimo: ne posnemaj slaveca, ki neha peti, kadar ima gnezdo, temveč še naprej prihajaj v društvo in nam pomagaj peti kakor doslej.

Navedel sem ti zopet nekaj prisposodob, svetujem ti, da si pomagaš ob vsaki priliki, če ti ne pride kaj drugega na misel, s takimi prisposodobami. Morda poročes: kje naj dobim primer? Nato ti odgovorjam. Vse polno primer rabiš vsak dan ti sam. Ali ne praviš, če si hu-

do lačen, sem lačen kot volk? Ali ne praviš zvitemu človeku, ti si lisjak, ali zviti si kot kozji rog. Ali jezičniku: imaš jezik ko krava rep itd. Ali torej ne govoriš vedno v prisposodobah. Svetujem ti, da pri govorih paziš, kakšne prisposodbe ta ali oni govornik rabi. Zapomni si jih. Kadar čitaš kako povest ali pesem, bodi posebno pozoren na prisposodbe, zapomni si jih, da jih o priliki porabiš. Kljub temu pa se utegne zgoditi, da ti v taki priliki ne bo šinila nobena primerna prisposodba v glavo, zato imamo poseben pripomoček. Takrat si stavi tale vprašanja: kdo? kaj? kje? s kakšnimi sredstvi? zakaj? kako? kdaj? Eno ali drugo teh vprašanj ti bo čisto gotovo obudilo kakšno pametno misel, ki jo lahko takoj porabiš za tisti kratki nagovor, ki ga potrebuješ. Povprašaj se ob taki priliki, ko se društvenik poslavlja: kako je živel tovariš med nami? potrpežljivo, prijazno, vljudno, resno, odkritosrčno itd. Ali se vprašaj: kaj je storil v društvu? igral je, pel, telovadil itd. Ali se vprašaj: zakaj smo nocoj tukaj? odgovor: da pokažemo hvaležnost tovarišu in mu obljubimo zvestobo tudi v odsotnosti, da se še enkrat poveselimo. Ali se vprašaj: kdo je ta tovariš? on je značaj, dano besedo je vedno izpolnil, kar je od drugih zahteval, je najprej sam izvršil, vselej je govoril resnico itd. Z vprašanjem: kdo? si lahko pomagaš skoro ob vsaki priliki; n. pr. če častitaš domačemu g. župniku ali kapelanu za god, tedaj lahko rečeš: vi ste naš pastir, naš prijatelj, naš tolažnik itd. Tudi z vprašanjem: kje? si boš včasih pomagal. Ozri se okrog sebe in poglej. Morda je dotična slavnost na kakšnem zgodovinsko znanem kraju? Morda je bil tam rojen kak znamenit mož? Morda se vrši shod pri kakšni romarski cerkvi? Morda je lep razgled na gore? itd. Znano je, ko je sv. Pavel prišel v Atene in videl sredi mesta oltar z napisom: Neznanemu Bogu, je to porabil kot uvod svojemu govoru in rekel: Tega neznanega Boga vam jaz oznanjujem... Ali pa vzemi vprašanje: kdaj? Zveličar je najbrž spomlad, ko je videl orače, govoril o sejaveu in semenu, ali poleti, ko je videl travnike vse cvetoče je rekel: Pogledjte

lilije na polju, ali v času ribjega lcv: Nebeško Kraljestvo je podobno ribjemu lovu... In tako se tudi ti vprašaj, kateri letni čas: zima? pomlad? poletje? jesen? ali kakšni d n je, praznik, obletnica?

Tako si boš torej s primerami in z omejenimi vprašanji pomagal, kadar ti je treba nastopiti s kratkim nagovorom, pozdravom in častitko. (Dalje.)

P. Engo Klasinc (Vič):

Prosvetno društvo in ženski odsek.

Mnogo je še pri nas društev brez ženskega odseka, ker ga smatrajo kot nekoristnega in nepotrebneega. In vendar je to velika zmeta, velik greh društvene življenja in delovanja. Društvo brez odseka žena in mater je družina brez skrbne, ljubeče matere-gospodinje. Pri nas smo ustanovili pred tremi leti ženski odsek z imenom »Gospodinja«. In kaj dela naša »Gospodinja«? Članice odseka so žene, matere in sploh starejše samostojne samice. Odsek ima svoj »Poslovnik«, svoj odbor, svoje občne zборе, svoja predavanja, tečaje, izlete itd. — Uspehi za celotno društvo so veliki! Tu samo par dokazov:

1. Z ustanovitvijo ženskega odseka smo pritegnili k društvu ženske in po njih može ter se je število članov društva podvojilo.

2. Zbudili smo pri starejših ženskah in po njih pri moških zanimanje za vse, kar se dela in godi v društvu.

3. Matere vedo, kdaj so njihovi otroci v Domu zaposleni. Če ni pri mladini kaj prav, vedo takoj matere in vodstvo društva lažje nastopa strogo pri mladini.

4. Članice »Gospodinje« pridno agitirajo za naše prireditve in zato so naše predstave, zlasti pa predavanja vedno dobro obiskana. Pride žena, seboj pripelje moža in otroke, starejše in mlajše.

5. »Gospodinja« je priredila pozimi šivalni tečaj. Trajal je 7 tednov. Obiskovalo ga je 35 deklet. Društveni odbor ni imel pri tečaju nobenih skrbi, nobenega dela, nobenih stroškov. Koncem tečaja so priredile ženske razstavo izvršenih novih in zakrpanih del s prostovoljno vstopnino, ki pa je prinesla odseku lepo vsotico. Meseca julija in avgusta ima »Gospodinja« namen, prirediti zopet slični šivalni tečaj, jeseni

pa kuhinjskega. Voditeljico šivalnega tečaja je odsek plačeval.

6. Pri društveni akademiji, kjer so nastopili vsi odseki, je nastopil odbor »Gospodinje« (matere od 35—45 leta!) na odru z živo sliko »Mati«. Pomislite! Priletne ženske spraviti na oder! Ali ni to dokaz navdušenja za društvo?

7. Vsako leto priredi »Gospodinja« izlet. Udeležba do 150 mater in žena.

8. Gospodinja podpira orlovski in orliški naraščaj, jim oskrbi darila za Miklavža, božičnico, krije stroške za njih izlet itd.

Z eno besedo: z ustanovitvijo ženskega odseka pride v društvo nov duh, novo življenje. Pred tremi leti sem ga ustanovil in žal mi je, da ga nisem že poprej. Če hočete imeti agilno, res prosvetno društvo, dajte v njem prostora in dela starejšim ženskam: materam in ženam! Ko boste to dosegli, boste z lahko ustanovili tudi odsek za može in starejše fante, ki se mogoče ne čutijo več domačih pri petju, dramatik, godbi in Orlu. — Ne pozabite: Društvo brez mož — je človek brez hrbtenice, društvo brez žena in mater — je družina brez skrbne, požrtvovalne, ljubeče matere — gospodinje!

Predavanja za dekliške sestanke in za ženske odseke v izobraževalnem društvu so izšla še v nadaljnjih dveh zvezkih (V. in VI.) pri Orliški podzvezi v Ljubljani (Ljudski dom). Peti zvezek prinaša pet lepo izdelanih predavanj, ki so vsa zelo poučna in koristna, namreč: **Varčujmo — čemu? Varčujmo — kako? Alkohol škoduje! Boj alkoholu! Bodí redna in čedna!** Vsi naši ženski odseki jih lahko s oridom rabijo.

Šesti zvezek obsega štiri izbrana predavanja. Vsako zase je sicer zaokrožena celota, vendar se bistveno med seboj

izpopolnjujejo. Prvo govori o **glasbi sploh**, drugo o **petju**, tretje o **pesništvu sploh** in četrto o **dramatskem pesništvu**. Naslovi se slišijo sicer precej učeno, toda so tako sestavljena, da ima vsakdo od njih prav mnogo koristi. Tudi so vsa predavanja enako primerna za vse članke prosvetnih društev. Saj razumevanje glasbe, petja in pesništva spada k splošni izobrazbi, za katero stremijo baš naša izobraževalna društva. — Zeleti je, da zlasti ženski odseki prav pridno segajo po teh predavanjih, saj jim je cena zelo nizka. Vsak zvezek stane le pet dinarjev.

Zbudimo se!

Poslovník ženskega odseka Katol. prosvetnega društva zahteva predvsem, da se krog članice izobraževalnega društva razširi in izpolni. Zato naj vsaka članica v krogu svojih znank povabi to ali ono, ki je po mišljenju in življenju naša, a se ne zaveda potrebe današnjega časa, da je namreč nujno važno združevati se v naših katoliških organizacijah, ker danes posameznik nič ne velja, kaj šele posameznica. Opozori naj jo na to, da v današnjih razmerah žena ne more in ne sme ostati le doma, temveč si mora v dobrem, sebi primernem društvu iskati dopolnila k svoji izobrazbi. Katol. prosvetno društvo nudi ženam in dekletom mnogo izobrazbe v zanje primernih predavanjih in knjižnici. Res, da so navadna predavanja namenjena vsem članom društva; vendar si ženski odsek zna prirediti tudi posebna predavanja,

ki se bodo seveda še nadaljevala. Odsek si pa tudi sam pomaga s spfelnjšo članico, ki ji naroči, da izdela predavanje o tistem predmetu, ki večino članic prav posebno zanima. Začeti moramo namreč žene samostojneje delati na svoji izobrazbi. Ne smemo šele čakati pobude od te ali one strani, ali celo biti vesele, če nas puste pri miru. Saj vendar same čutimo potrebo nadaljnje izobrazbe, ki je naša pravica, a nje pridobitev seveda — naša dolžnost.

Slišimo dan za dnevom, kako se zbirajo žene in dekleta nasprotnega mišljenja v društvih, kako se izobrazujejo, poslušajo predavanja, delajo načrte za podrobneje žensko delo. A nas katoliških žen in deklet je toliko in šele čakamo, da nas kdo pozove, naj se tudi dvignemo in tudi začnemo! Ne; same želimo, same hočemo in ne smemo mirovati, dokler naše veliko število tudi ne zaslovi po bogati izobrazbi, ki je ponos in čast za vsako katoliško ženo.

Slovenska krščanska ženska zveza je imela 21. februarja zabaven večer s solopetjem, godbo: gosli in glasovir, tombolo, licitacijo in prosto zabavo. Udeležba članice in prijateljev društva je bila zadovoljiva. Dvorana Akademškega doma je bila polna.

Dne 5. marca je v dvorani Akademškega doma predavala ga. dr. Šimec o temi: »Pomen bakterij v vsakdanjem življenju«. Predavanje je bilo poučno, koristno, potrebno in podano v poljudni obliki. Ga. predavateljica je žela od mnogoštevilnih članice burno zahvalo.

Oder.

Da bo dramatični odsek z uspehom deloval, je potrebna primerna dvorana z odrom. Ni pa vseeno, kako si oder napravimo; lepa in okusna zunanja naprava gotovo mnogo pripomore, da dosežemo pri občinstvu namen, po katerem s predstavljanjem iger hrepenimo. Oder naj bo 1 in pol metra vzvišen od tal, in sicer tako, da so deske proti občinstvu za spoznanje navzdol položene. Treba je skrbeti zato, da je oder dosti

velik, tako, da je pri najobširnejši sceneriji za kulisami še vedno mnogo prostora. Če je za kulisami pretesno, trpi radi tega vsa predstava. Igralci, ki čakajo za nastop, se tam gnetejo, se zadevajo v kulise, ki se majejo in tako se trese včasih celo mesto ali kakšna pokrajina z nebesnim svodom vred. Na vsaki strani odra naj bodo garderobe, kjer so shranjeni vsi kostumi in obleke in kjer se shranjujejo tudi kulise; gar-

derobi naj bosta ločeni za moške in ženske. Sprednja stran odra naj bo kolikor mogoče visoka. Oder naj bo vsaj toliko globok, kakor je širok. Razume se, da naj bo svečava na tleh in šepetalnica pred zagrinjalom.

Dober lučni aparat je za uspešno uprizorjanje iger zelo velikega pomena. Ako je le mogoče, naj se napelje električna razsvetljava, ker je edino z njo mogoče oder razsvetliti in luč tako spreminjati, kakor je potreba. Na odru mora biti aparat, ki omogočuje do potankosti različne jakosti svetlobe. Navadno se da od onih štirih ali treh vrst žarnic nad odrom ugasniti le vsaka vrsta zase in to ne polagoma, temveč naenkrat. Kadar se torej na odru dani ali večeri, se zgodi to na ta način, da zažari, oziroma ugasne najprej ena vrsta žarnic, nato druga, tretja, kakor da solnce polagoma zahaja. Paziti je treba, da ni svetloba na tleh močnejša nego zgoraj. Lahko se namreč zgodi, da so obrazi igralcev napačno razsvetljeni. Število gledaliških sprememb je kaj različno. Potrebne so sledeče spremembe: dve sobi, ena meščanska in ena kmetska, gozd, ki se lahko porabi tudi za vrč, če mu pristavimo kako hišico ali skalo. Treba je potem eno mesto, ki naj bo naslikano brez posebnosti, tako, da se k vsaki igri v mestu prilega. Kmetiška soba nam lahko nadomestuje tudi gostilno. Dobro služi tudi dvorana s stebri; priporočljivo je dalje, da se da posebej naslikati obok z vratni in stebri, ki služi potem za ječo ali dvorano na vrtu itd. Vsa dekoracija odra obstoja torej iz ozadij in stranskih kulis. Na ozadje bi torej prišle: pokrajine, mesto in dvorana; sobe naj bodo sestavljene iz posameznih kulis, brez ozadja; ozadja sob so namreč že radi tega nepraktična, ker jih ne more režiser poljubno rabiti. Ako pa sestoji soba iz posameznih kulis, je mogoče notranje prostore sestavljati na različne načine in razvrstiti okna in vrata tako, kakor to zahteva igra; prava in posebno raznovrstna pa je scena tedaj, če ima ena

vrsta sobnih kulis sledeče dele: 4 cele kulise, 4 polovične kulise, 3 do 4 okna in ravno toliko vrat. Iz tega števila se potem napravi poljubno velike sobe. Pri bogatejših sobah in dvorinah dobro služi obok. S tem obokom si režiser desetokrat pomaga iz zadrege. Paziti je treba dalje tudi na sulfite, to so majhni zastorčki, ki visijo izpod stropa. Tudi sulfiti morajo kazati perspektivo. V vsako sobo naj se postavi tudi ena slikana omara in nekaj stolov ter peč; h gozdu spada skala; k vrtu utica in klop; k okolici hiša in k viteški dvorani gotško okno s poslikanim steklom in gotška vrata.

Kulise ni priporočljivo pritrjevati drugo k drugi. Prvič je zamudno, drugič se pa z vednim vrtanjem v kulisni okvir ta zelo pokvari. Najbolj priporočen in prikladen je sistem z vrvni. Vsaka kulisa ima na dotičnih delih na lesenem okviru pritrjene lesene kliné, ki štrlijo vzporedno s ploščo v notranjost okvira; vrh kulise je pritrjena vrv, s katero se sosednji kulisi zvezeta tako, da zajema ta vrv od zgoraj doli menjaje zdaj klin ene, zdaj klin druge kulise; na ta način sta kulisi v par hpih zvezani. Tako zvezani kulisi se s tem čisto nič ne kvarijo, se trdno držijo druga druge in se dajo poljubno premikati. Končno se kulise podpro še tu pa tam, posebno ob vratih in oknih, s tankimi železnimi drogi. Na ta način zgrajen oder imajo n. pr. v Dobu pri Domžalah, v Kostanjevici in še na nekaterih drugih krajih. Kjerkoli boste nabavljali nove scenerije, se držite teh navodil. Sedaj se že dobi platno po Din 9.— meter. Priporočamo sledeče slikarje odrov: Valentin Hodnik, akad. slikar, Stara Fužina, p. Boh. Bistrica (ta se odlikuje zlasti po dovršeni perspektivi); Franc Bradaško, slikar v Kranju; tvrdka Ogrin na Vrhniki.

Ljudski oder v Ljubljani ima na prodaj nekaj s strojem pisanih izvodov igre »Lumpacij Vagabund«. Cena 35 Din. Naročila na tajništvo Ljudskega odra v Ljubljani, Ljudski dom.

Prosvetna zveza v Mariboru.

»Naš dom« last Prosvetne zveze. Zelo razširjen in priljubljen mesečnik »Naš dom« v Mariboru, ki izhaja kot list za ljudsko prosveto že 17. leto, je prešel z dnem 20. marca 1925 v lastništvo Prosvetne zveze v Mariboru; dosedaj je list namreč izdajal in ga upravljal zaseben konzorcij. Prosvetna zveza in ž njo vsi njeni prijatelji, se vesele te dragocene pridobitve. »Naš dom« bo postal s časom glasilo vseh članov naših prosvetnih in izobraževalnih društev Prosvetnih zvez v Ljubljani in v Mariboru, gotovo pa tudi še drugih izven njenih mej. »Vestnik« pa bo ostal kot skupno glasilo vseh društvenih odborov. Vse društvene člane prosimo, da propagirajo za »Naš dom« in si ga naroče; društveni odbori naj za to poskrbe. Letno stane 12,50 Din in se naroča pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova c. 6/I.

Prosvetni okraji. Po dosedanjih obvestilih so ustanovljeni v področju Prosvetne zveze v Mariboru prosvetni okraji v Križevcih pri Ljutomeru, Gornji Radgoni, Prevaljah, Mariboru, Vidmu, Sv. Jurju ob Pesnici in v Mozirju. Po drugod bo pa treba zopet in zopet prositi ter dregati, da ustrežejo sklepom občnega zbora Prosvetne zveze in njenim navodilom. Določbe glede prosvetnega okraja najde vsako pooblaščenno društvo v Poslovniku, točke 131 do 141; kjer pa kaj ni jasno, naj se obrnejo na Prosvetno zvezo. Prosimo torej!

Prosvetna knjižnica. Prosvetna zveza v Mariboru je pričela izdajati lastno »Prosvetno knjižnico«, katere I. zvezek: Dr. J. Jeraj, Narodni prerod, je izšel in je bil poslan vsem včlanjenim društvom Prosvetne zveze v Ljubljani in v Mariboru. Vsebina I. zvezka je namreč zamišljena kot 12' zaokrožnih predavanj, ki jih naj bi imelo vsako društvo, ker snov je za ves slovenski narod aktualna in velevažna. Reči moramo, da je lepa večina društev knjigo z veseljem sprejela in jo tudi že plačala. Je pa nekaj društev, ki je knjigo vrnilo, kakor da se njih narodni prerod Slovencev nič ne tiče. Res, kaj takega nismo pričakovali in takšno postopanje društvom ni v čast.

Vsa ona društva pa, ki so knjigo sprejela, a še ne plačala, prosimo da nam pošljejo zanjo takoj 13 Din po poštni položnici, ki je bila priložena. Ne delajte nam nepotrebnih stroškov in dela z izterjavanjem! V nadaljnjih zvezkih »Prosvetne knjižnice« bodo izšla sama zanimiva in potrebna dela. Dr. J. Jerajev »Narodni prerod« naj vsa društva dobro izrabijo in prirejajo po njem predavanja.

Društva, ki žele govornika od Prosvetne zveze, naj javijo to vsaj 14 dni poprej, sicer se je na take želje nemogoče ozirati. Naša iskrena prošnja pa je, da si pomagajo društva z govorniki in predavatelji v okviru prosvetnega okraja in da prosijo govornika od centrale le ob izrednih prilikah. Zveza bi gotovo rada poslala veliko govornikov in predavateljev, a je za to, žal, le malo gospodov na razpolago.

Naročnino 15 Din za »Vestnik« l. 1925., ki je po sklepu zvezinega občnega zbora obvezen za vsako včlanjeno društvo, naj pošljejo zamudniki čimprej in to po položnicah Prosvetne zveze v Mariboru.

Članarine za l. 1925., v znesku 25 Din, še ni poravnalo mnogo društev. Prosimo, da to storijo kmalu.

Slike društvenih prireditev in drugih slavnosti naj pošljejo društva Prosvetni zvezi, ki jih bo priobčila od časa do časa v »Ilustriranem Slovencu«. Slike pa morajo biti jasne, na vsaki mora biti napisano kaj predstavlja. Dobrodošle pa so zvezi slike tudi drugih pomembnejših krajevnih dogodkov in znamenitosti.

Prosvetne večere v Mariboru, združene s skioptičnim predavanjem, petjem, glasbenimi točkami, deklamacijami itd., je priredila in jih še bo Prosvetna zveza 24. marca, 3., 17., 24. in 30. aprila t. l. Vsi taki prosvetni večeri so zelo dobro obiskani in jako priljubljeni. Poskusite ž njimi še drugod. Spored naj bo dobro izbran in skrbno pripravljen.

Občni zbor društva, kjer ga še ni bilo, skličite čimprej in spravite društveno delo in poslovanje v red.

Odborniki Prosvetne zveze so govorili ali predavali v zadnjem času pri včlanjenih društvih v Ptuj, Št. Vidu pri

Ptuju, Mariboru, Sv. Petru pri Mariboru, Hočah, Poljčanah, Studencih, Sv. Jederti nad Laškim, Sv. Lenartu nad Laškim.

Kot odbornik za narodnoobrambno delo v odboru Prosvetne zveze v Mariboru je bil kooptiran v zmislu čl. 12. zvezinih pravil g. Jožef Krošl v Mariboru, in sicer namesto umrlega dr. A. Medveda.

Članske izkaznice in druge društvene potrebščine dobe včlanjena društva vedno pri Prosvetni zvezi. Društva, podpišite z naročili svojo centralo!

Poročajte o društvenih prireditvah v »Vestnik«, »Naš dom« in naše dnevne časnike. Take vesti so za društvo samo kakor za vse, ki jih čitajo, bodrilne.

Prosvetna zveza v Celovcu.

Slov. kršč. socialna zveza za Koroško je imela v četrtek, dne 12. marca svoj redni občni zbor. Zastopanih je bilo 38 društev po 60 delegatih. Občni zbor je nudil lepo sliko živahnega gibanja med Koroškimi Slovenci. Po predavanju dr. Zeichna o notranjem življenju v društvih se je vnela živahna debata, v katero so posegli tudi preprosti mladeniči in možje iz najsevernejših postojank. Mogočno so protestirali proti zadnjemu zločinu,

ker je oblast vzela v Podljubelju Društveni dom in ga izročila v porabo narodnim in verskim nasprotnikom.

V 38 društvih je včlanjenih okrog tri tisoč zavednih Slovencev in Slovenk. Priredili so nad 100 sestankov, izpeljali 3 izobraževalne tečaje, vprizorili 49 iger, obdržali 65 sej. Knjig se je prečitalo nad 8000. Te številke pač jasno pričajo o delovanju naših prosvetnih društev na Koroškem.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

VII. Prosvetni večer, ki se je vršil v Ljudskem domu 7. marca, je veljal Stárodávni Emoni. Spored je bil sledeči: 1. Ilirska tragedija. Deklamacija. (A. Aškerc). 2. Pesem preteklosti. 3. Godba: Savski valovi. 4. V. Steska: skioptično predavanje o Emoni.

VIII. Prosvetni večer je bil posvečen proslavi svetega leta. Vršil se je ob obilni udeležbi dne 20. marca ob 8. uri v Ljudskem domu. Spored: 1. Papeška himna. Pel akademski moški zbor. 2. Jenő Hubay: Priere (Molitev), vijolinški solo. 3. Dr. Mihael Opeka: V katakombah. Deklamacija. 4. Handel-Gounod: Ave Marija. Solospev s spremljevanjem glasovirja. 5. Dr. Lukman: Rim, skioptično predavanje.

Vestnik se marsikje ne čita pri odborovih sejah. To sklepamo iz tega, ker prihajajo od odbornikov prosvetnih društev vprašanja, kje je Vestnik in komu

ga pošiljamo. To je mogoče le tam, kjer se Vestnik ne čita pri sejah.

Majniški izlet. Odbor naj takoj sklepa o društvenem izletu. Izlet le takrat doseže svoj cilj, če je dobro pripravljen. Določite kraj, najbolje kaka romarska cerkev, odkoder je lep razgled. Eden se določi, da ob tej priliki predava o lepoti in zgodovinski zanimivosti kraja. Vrši naj se služba božja, pri kateri naj poje društveni pevski zbor. Izleti v naravi, če so lepo pripravljeni in dobro organizirani, služijo brezdvoma v pouk in zabavo.

Skioptične aparate so si v zadnjem času nabavila sledeča prosvetna društva:

Smlednik: Aparat je stal z razsvetljavo vred na karbid 3000 Din. 22. marca je bilo predavanje o Rimu. Številne slike so bile zelo lepe.

Vrhnika: Naše društvo si je nabavilo lep aparat, ki je uporabljev ne le za ski-

optične slike, temveč tudi za razglednice in druge slike. Aparat je opremljen z dvema električnima žarnicama. Imeli smo že dvoje takih predavanj. O Rusiji in o Dalmaciji. Aparat stane 4500 Din.

Tržič: Končno smo tudi pri nas prišli do dobrega aparata, ki smo ga sicer že prej imeli, a manjkalo mu je objektivna in luči. Potrebne dele nam je poskrbela Prosvetna zveza. Imeli smo 23. marca predavanje s skioptičnimi slikami: Naša Adrija.

Mokronog: Dobili smo skioptični aparat s karbidno razsvetljavo. Aparat stane 2700 Din. Dne 25. marca smo imeli lepo uspelo Marijansko akademijo s sledečim sporedom: Dr. Schwab: Zdrava Marija, mešan zbor. Marija, naša Mati, deklamacija. Dr. Kimovec: Marija, Slovencev Kraljica, mešan zbor. Mlinar Cigale: Ave, tisočkrat ave! Živa slika. Skioptično predavanje o Mariji v slikarski umetnosti.

PEVSKI VEČERI.

Moste pri Ljubljani: Tukajšnje društvo je v tej seziji priredilo tri pevske večere, ki so prav dobro izpadli. Tretji se je vršil 15. marca s sledečim sporedom: 1. Ferdinand Juvanc: Pastir, moški zbor s tenorskim in baritonskim solosplovom. 2. J. B. Singelee: Fantazija elegane za gosli, pianino in harmonij. 3. Carl Löwe: Spoznanje, tenorski solo s spremljevanjem klavirja. Pel tov. Dostan. 4. Enrico Toselli: Serenada za gosli, pianino in harmonij. 5. »Zaklad bi radi«, komična spevoigra v enem dejanju za tenor, bariton in bas. Priredil Fr. Zorin. 6. »Logarjeva Metka«, spevoigra v enem dejanju za sopran, tenor in bas. Priredil Fr. Zorin.

Krakov-Trnovo: Dne 15. marca smo priredili lep peyski večer s sodelovanjem pevskega zbora pod vodstvom g. Marolta. Spored je bil sledeči: 1. Nowakowski: Nevihta (na klavir igral g. I. Rančigaj). 2. a) E. Adamič: Sem si vzela. (Medžimurska); b) M. Hubad: Jedro ustno po lōti. (Koroška.) c) St. Pirnat: Na Gorenjskem je fletno. Izvajal mešani zbor. 3. Jenö Hubay: Priere (Molitev). (Na vijolino igral *.) 4. C Löwe: Spirito Sancto. (Pel g. Joža Likovič.) 5. Handel-Gounod: Ave Marija. (Pela ga *, na vijolino igral g. L. P.) 6. Raff: Kavatina. (Na vijolino igral g. L. P.) 7. a) Z. Prelovec: Škrjančku; b) O. Dev: Dečle to mi povej (koroška); c) Z. Prelovec: Doberdob. Izvajal moški zbor. 8. Chopin: Nocturno. (Na klavir igral g. I. Rančigaj.) 9. a) O. Dev: Po Savei po Dravci; b) O. Dev: Pojdem u rate; c) E. Adamič: Pojdem na Hrvatsko. Izvajal mešani zbor. 10. Sinding: Prelude. (Na vijolino igral *.) 11. Arija Kecala iz »Prodane neveste«. (Pel g. Joža Likovič.) 12. P. H. Sattner: Preljubi je moj. Arija iz oratorija »Assumptio«. (Pela ga *.) 13. Singelee: Fantazija iz opere »Faust« od Ch. Gounod. (Na vijolino igral g. L. P.) 14. a) Z. Prelovec: Zapoj mi dekle; b) O. Dev: Vigred približa se (koroška); c. E. Adamič: Vasovalec. Izvajal moški zbor.

STATISTIČNE POLE.

Gg. zaupniki, ki še dosedaj niso vrnili statističnih pol o pregledu društvenega dela in stanja za l. 1924. naj store to t a k o j, ker mora Zveza radi bližajoče se Prosvetne skupščine v najkrajšem času izdelati statistični pregled.

Samouki knjigovez.

Neredko si kdo zaželi, da bi sam znal vezati knjige. Ker ni mogoče, da bi bil vsakdo knjigovez po poklicu, zato naj to-le navodilo, ki obravnava le neobhodno potrebna poglavja o knjigoveštvu, služi kot skromen pripomoček onim, ki bi se radi sami izučili v tej obrti. Treba je, da vsakdo vsaj dvakrat natančno

opazuje, kako knjigovez svoje delo izvršuje, ker se iz samega opisa človek bore malo nauči. Iz umljivega vzroka veži spočetka rajši eno samo in kako manj vredno knjigo!

Knjigovez rabi: 1. kost ali zgibalnik, 2. ročno žago, 3. šivalnik, 4. ročno stiskalnico, 5. šest malih (1½ cm do

2 cm debelih) desk (v velikosti: 17×27 centimetrov) in šest večjih (2 cm do 2½ cm debelih) desk (v velikosti: 26×35 cm); deske naj bodo gladke in po možnosti iz trdega lesa, 6. oblič za obrezovanje knjig; veliko bolj pripraven je seveda stroj, 7. nož, ravnilo, kladivo, desko z žlebovi za kroglitev nahrbtnne lepenke, dva okrajka, ki se jih rabi za obrezovanje platnic in 8. knjigoveško robo: a) nekoliko različno debele lepenke za platnice, b) nekaj platna za prevleko hrbtov in oglov, c) nekaj pol marmorirastega papirja, č) lonček z lepilo in lonček s klejem; za lepilo in klej poseben čopič, d) kos vezovca ali kapitala (ni neobhodno potrebno), e) nekaj knjigoveškega motvoza in močnega sukanca, f) šivanko.

Kdor je spreten, bo marsikatero od teh stvari še pogrešil ali si jo sam na cenen način pripravil. Tu bodi le to omenjeno, kako se pripravlja lepilo in klej.

Lepilo. V lonček naliješ dva dela vode in jo segreješ. Enemu delu vode v posebni skodelici primešaš toliko bele moke, da mešanica gosto teče. Pri tem pazi, da se res vsa moka dobro razmoči. To gosto mešanico vliješ nato v vrelo vodo v lončku in vse skupaj toliko časa mešaš, da se primerno zgosti. Potem lonček odstaviš, da se lepilo shladi. Če se ti kdaj pozneje zdi lepilo pregosto, prilij nekoliko vode.

Klej. Po potrebi namočiš eno, dve ali več ploščic mizarskega kleja za en dan v lonček z mrzlo vodo. Po preteku enega dne odliješ to vodo in naliješ primerno količino sveže vode, toliko, da klej ne bo pregost ali preredit, kar spoznaš pri mešanju, ko ga kuhaš. Ker se klej kmalu strdi, ga moraš pri uporabi večkrat segreti. Razredčiš ga prav tako kakor lepilo.

Kakšen opravke imaš s knjigo do šivanja.

Dandanes knjigovez z zgibanjem pol nima več opravka. Zato je bolj važno vprašanje, kako zvežeš razne sešitke (brošure) in posamezne letnike obdobjnih (periodičnih) listov ter kako nanovo prevežeš staro knjigo.

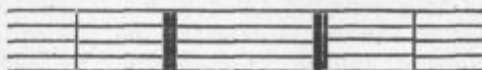
Pri sešitku postopaj takole: Najprej previdno odtrgaj obe plati ovitka. Če je na naslovni strani ovitka kaka lepa slika, jo lahko uvežeš (t. j. ali jo prilepiš pol centimetra široko na polo prve knjige ali pa na sprednjo platnico že zvezane knjige). Ker se ovitek navadno zelo trdno drži hrbta knjige, omoči hrbet s toplo vodo, nakar ovitek s hrbta z lahkoto odstraniš. Če je knjiga sešita s sukancem, nitke med polami prežeš in nato pole ločiš drugo od druge. Če je knjiga šivana na žični šivalnik z žico, žice lepo izdereš.

Ko vežeš letnik kakega obdobjnega lista, urediš po vrsti posamezne številke, ostalo vse kot prej. Ker pa pri takih listih izide naslovna stran in kazalo šele v zadnji številki, pazi, da prilepiš oboje spredaj k prvi poli. Poedinim številkam priložene slike prilepi (če še niso!) na isto stran kamor spadajo, v pregibu pol centimetra široko.

Če hočeš prevezati staro knjigo, postopaš prav tako kakor pri sešitkih. Kjer je knjiga strgana, jo skrbno zalepi s tankim belim prozornim papirjem. (Rabi lepilo!)

Ko imaš knjigo v polah, jo zažagaš, kar storiš takole: Pole na gornjem delu in na hrbtu lepo zravnaš. Vravnanne pazno deneš med dve primerno veliki deski. Pole daš z deskama vred previdno (da se kaj ne premakne!) v stiskalnico in vijake primerno priviješ. Na hrbtu knjige (t. j. na stisnjenih polah) s svinčnikom začrtaš 4 (pri večjih knjigah 5) črt, približno takole:

1. slika

2. slika

Oni dve tanjši črti ob krajih začrtaš pri srednjevelikih in malih knjigah (1. slika) 2 do 3 cm, pri večjih knjigah (2. slika) pa kake 4 cm proč od gornjega in spodnjega konca knjige. Na začrtanih mestih napraviš z žago ravne približno 2 mm globoke zareze. One debelo označene črte (pri večjih jih je navadno troje!) zaznamuješ glede na velikost knjige na primernih mestih v približno enakih razdalji drugo od druge. Zareze tu ne zadoščajo več. Zažagati moraš sicer enako globoko kakor prej, a nekoliko širje. Če pogledaš z vrha dol, je slika taka:

3. slika

V te široke zareze pride namreč pozneje pri šivanju motvoz, ki te zareze lepo izpolni.

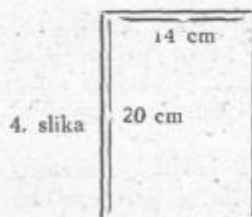
Ko si knjigo zažagal, jo z deskama vred vzemi iz stiskalnice ter opremi prvo in zadnjo polo z nastavnim papirjem na tale način: Vzemi dva lista čednega praznega papirja poljubne barve! Kakšne velikosti pa? Da si boš laže predstavljal, recimo, da je knjiga, ki jo

vežeš, 14 cm široka in 20 cm visoka.* (4. slika; pomanjšano!)

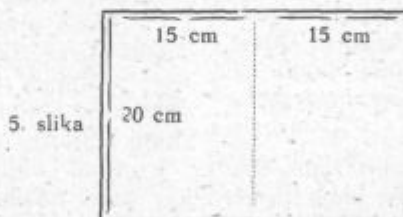
Poedin list naj ima višino knjige (20 cm). Vendar pa naj bo približno za 1 cm širši kakor knjiga in ker mora imeti kot nastavni papir dvojno širino, naj znaša širina razprostrtega lista 30 cm. (5. slika.) Nato list po sredi preganeš (istotam). Ob pregibu približno pol cm široko (na 6. sliki drobno črtkano!) poklejiš. Potem prilepiš poklejeni (drobno črtkani) rob preganjenega lista na prvo polo tako, da pride rob med prvo in drugo polo ter se rob hkrati zlepi s prvo polo. Nato vzameš kos navadnega papirja v približni višini knjige in (enojni) širini 7 do 10 cm, ga na robu poi cm široko poklejiš in prilepiš ob pregibu vrh nastavnega papirja. (To na sličem način kot prej nastavni papir na polo!) Prav tako opremiš z nastavnim papirjem zadnjo polo knjige. Nato pole zravnaj na že opisani način in jih deneš med deski v stiskalnico.

(Dalje prihodnjič.)

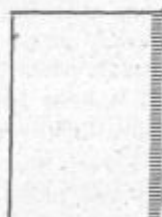
* Ko boš imel knjigo v rokah, seveda ne boš tratil časa za natančnim merenjem, marveč boš določil približno velikost kar po knjigi; gorenje številke te v svrhu jasnosti.

4. slika

5. slika

6. slika

30 cm

Društveni odbor!

Ali se vrše pri vas mesečne seje? Ali ste imeli že letos občni zbor? Ste sprejeli že nova pravila? Upeljali novi Poslovnik? Ali vodite vse delovanje po novih poslovnih knjigah? Koliko pre-

davanj je bilo v zimski sezoni? Ali imate že ženski odsek? Treznostni krožek? Ako more društveni odbor na vsa ta vprašanja povoljno odgovoriti, tedaj je storil svojo dolžnost. Sicer pa ne!